

Putevi

Izvori

- Itinerari (od lat. *iter*, *itineris* n.=put), miljokazi
- Stanice: *mansio* i *mutatio*
- *Itin. Ant.* 134, 5: *Naissi m(ilia) p(assuum) XIII*
- *Via Aurelia* od Rima do Arelate u Narbonskoj Galiji
- *Itin. Ant.* 131, 6: *Tauruno classis*
- *Itin. Ant.* 245, 7: *Aquinco leg(io) II Adiut(rix)*

Antoninov itinerar

(Itinerarium provinciarum Antonini Augusti)

- Nastao krajem III veka
- Kao predložak je poslužio jedan itinerar iz Karakalinog vremena
- U rukopisima uz Antoninov itinerar ide i *Itinerarium maritimum Antonini Augusti* (pomorski putevi)

Jerusalimski itinerar ili Itinerar iz Burdigale (*Itinerarium Hierosolymitanum* ili *Itinerarium Burdigalense*)

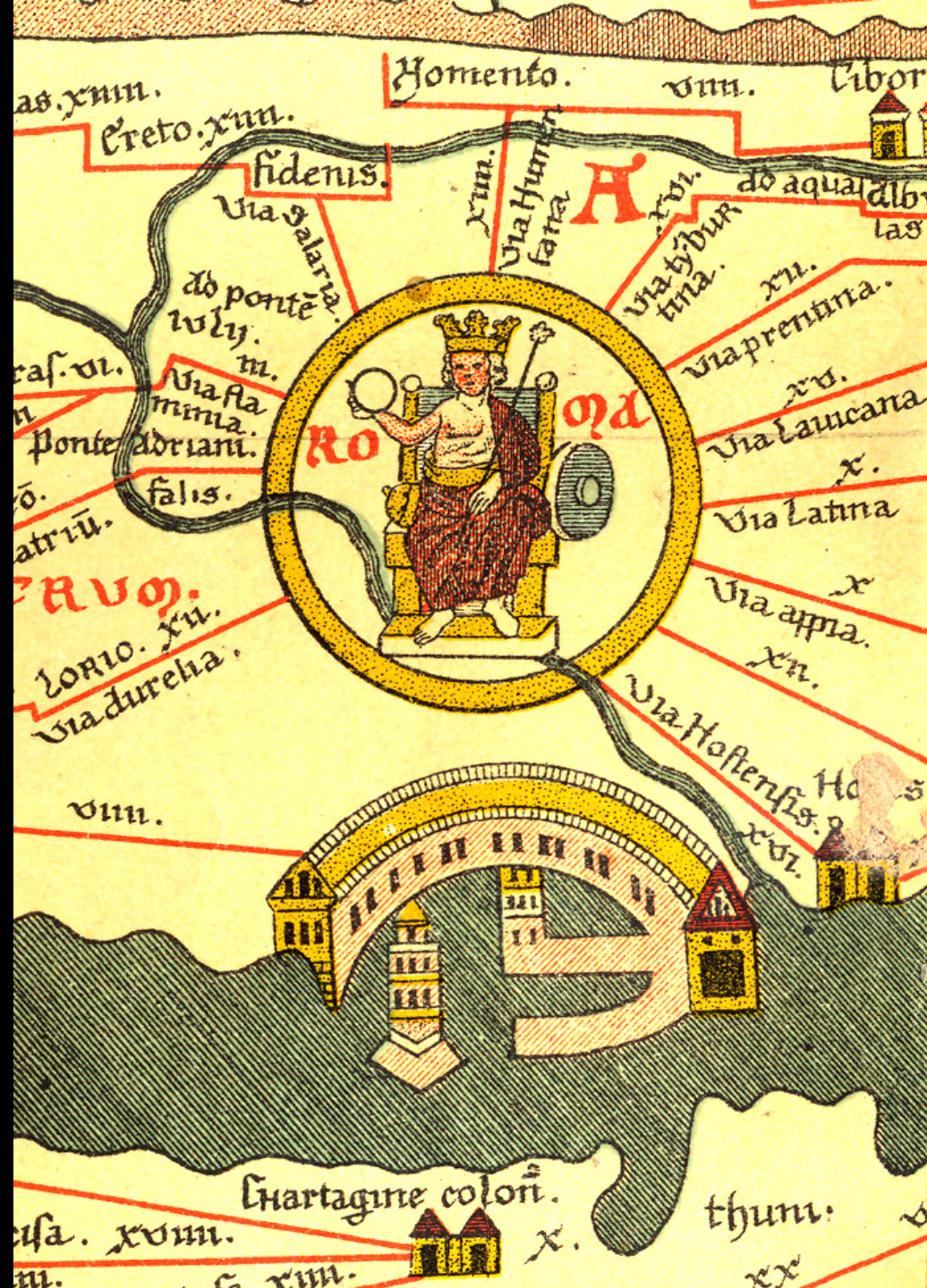
- Spada u kategoriju hrišćanskih itinerara
- Nastao je 333. godine
- Put hodočasnika od Burdigale u Akvitaniji do Jerusalima i natrag do Mediolanuma
- *Itin. Hieros. 594, 7: petra ubi Iudas Scarioth Christum tradidit*
=Stena gde je Juda Iskariotski izdao Hrista.

Pojtingerova tabla

(Tabula Peutingeriana)

- Antička karta sveta, sačuvana u rukopisu iz Kolmara, datovanom oko 1200. godine
- Objavio ju je 1737. Konrad Peutinger
- Kopija karte sveta iz IV veka n.e.
- Kao predložak je mogla poslužiti karta sveta M. Vipsanija Agripe
- Grafički prikaz mreže puteva u Rimskom carstvu
- VI i VII segment - putevi u Gornjoj Meziji

Vinjeta Rima, sa
grafičkim prikazom
Portusa, luke koja
je izgrađena za
vlade Konstantina
Velikog.

Dunavski put

- *Malata*, tj. *Bononia* (d. Banoštor), prva stanica na tlu Srbije (provincija Donja Panonija).
- Deonica od Akvinkuma do Malate je obnovljena pod Aleksandrom Severom, 229/230. godine. O tome svedoči miljokaz iz Neština (*CIL* III 10651):

*Imp(erator) Caes(ar) Mar(cus) | Aurelius
Severus | Alexander Pius | felix Au[g(ustus)]
pontifex | maximus [t]ribuniciae | potestat[is]
V]III co(n)s(ul) III | p(ater) p(atriae) restitu[it]
ab Aq(uinco) m(ilia) [p(assuum) CCVIII.*

- Singidunum - prva stanica na teritoriji Gornje Mezije
(Itin. Hieros. 564, 1: civitas Singiduno . . . fines Pannoniae et Misiae=grad Singidunum . . granica Panonije i Mezije)
- Stanice na teritoriji Singidunuma:
Ad Sextum = Mali Mokri Lug
Tricornium = Ritopek
Ad Sextum miliarem = Grocka
- Deonica kroz Đerdapsku klisuru je izgrađena pod Tiberijem
- Gradile su je legije IV Skitska i V Makedonska

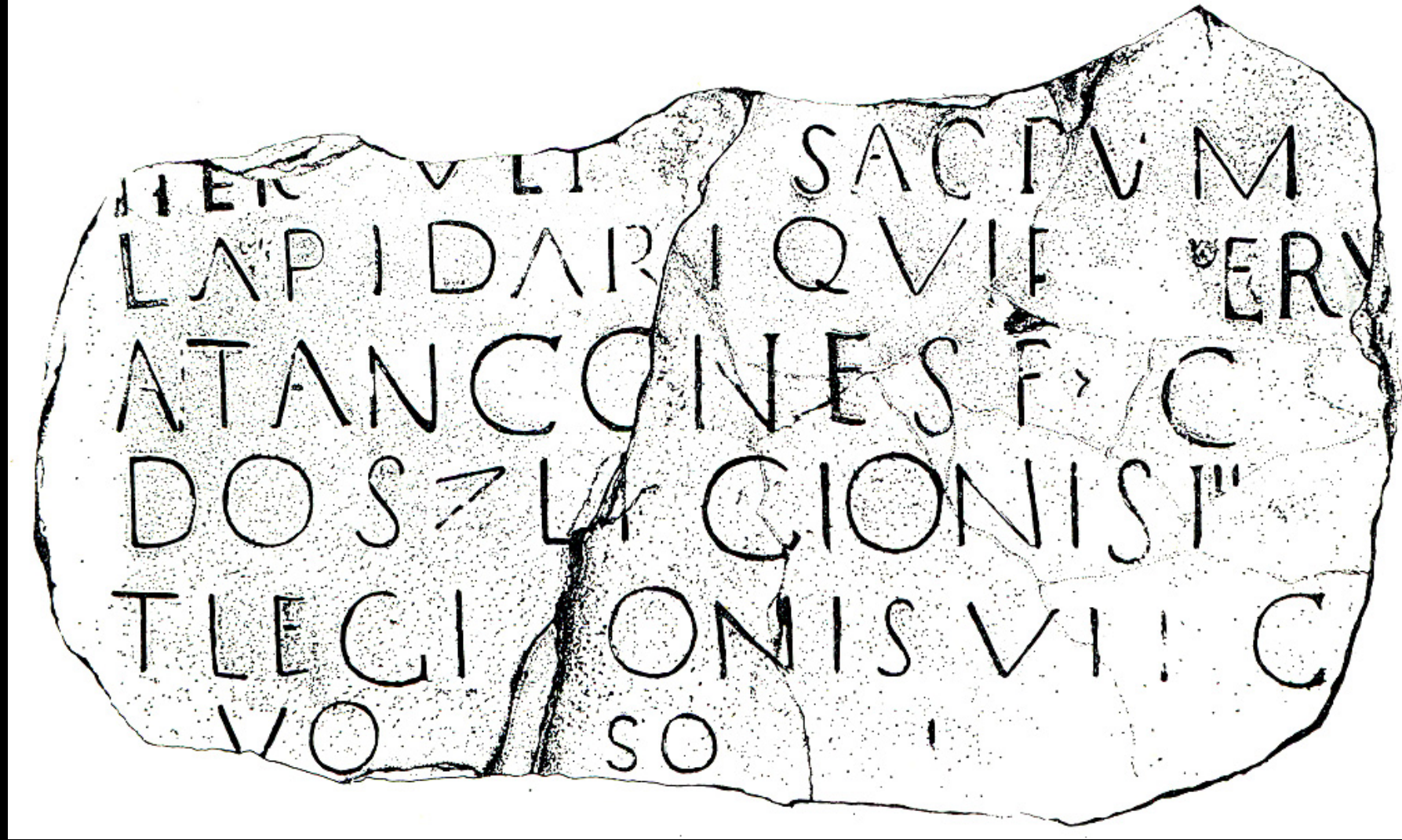
- Pod Klaudijem je trasa puta usečena u stenu
- *ILJug 56* iz Gospođinog Vira iz 46. godine:
Ti. Claudio Drusi f(ilio) Caesare Aug(usto)
Germanic[o] ponti(fice) maxim(o) trib(unicia)
pot(estate) VI imp(eratore) XII p(atre)
p(atriae) co(n)s(ule) desig(nato) IIII leg(io)
IIII Scyth(ica) leg(io) V Mac(edonica)
montibus ex[cisis] . . .

TICL AVD IO DRVSI CAESARE
AVGG GERMANICO PO NTIF MAX
TRIB POTIMP XIIP COS DESIG III
LEG II SCYTH LEG V MAC
MONTIBVS EXCISIS ONTRVS
MRMAC RI LEG AVG PRO PR

Klaudijeva tabla iz 46. godine

- Popravka puta pod Domicijanom, 92/93. godine
- *ILJug 58 kod Gospođinog Vira: iter . . .
vetustate et incursu Danuvi(i) corruptum . . .
reparavit*
*=popravio je put koji je propao od starosti i
plavljenja Dunava*

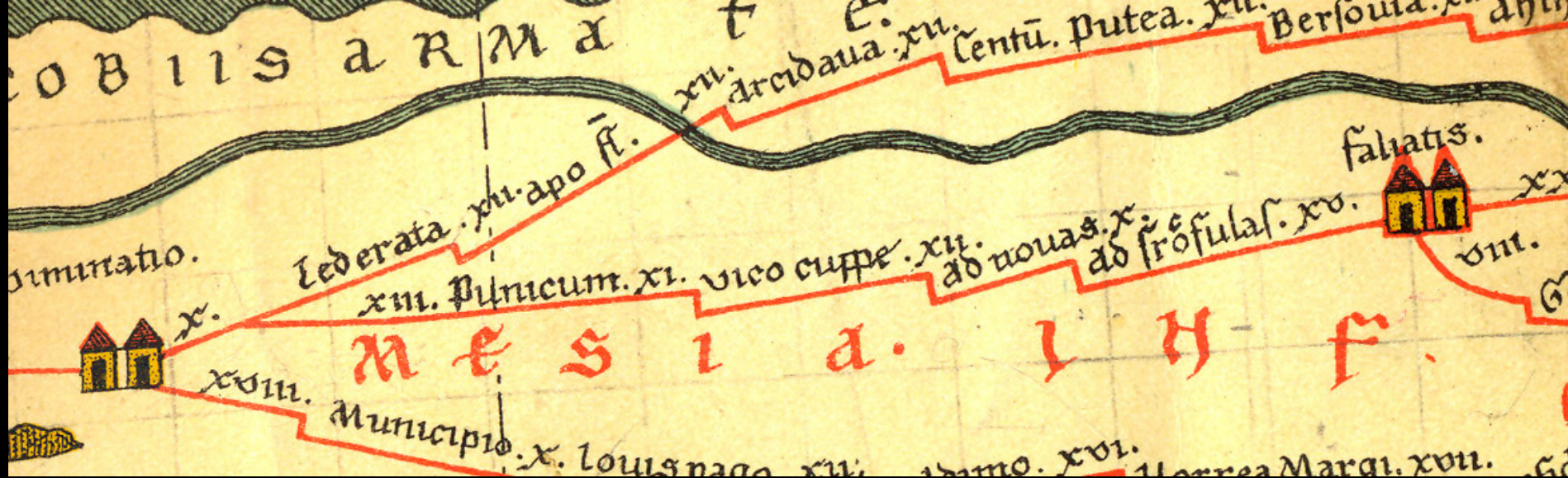
- Obnova puta pod Trajanom 100. godine
- *ILJug 63, Trajanova tabla:*
Imp(erator) Caesar divi Nervae f(ilius) Nerva
Traianus Aug(ustus) Germ(anicus) pontif(ex)
maximus tribunicia pot(estate) IIII pater
patriae co(n)s(ul) IIII montibus excisis et
anconibus sublatis viam refecit.
- Učestvuju kamenoresci legija IV Flavijeve i VII Klaudijeve

Natpis iz Đerdapske klisure koji su Herkulu posvetili kamenoresci (*lapidarii*) legija IV Flavia i VII Claudia

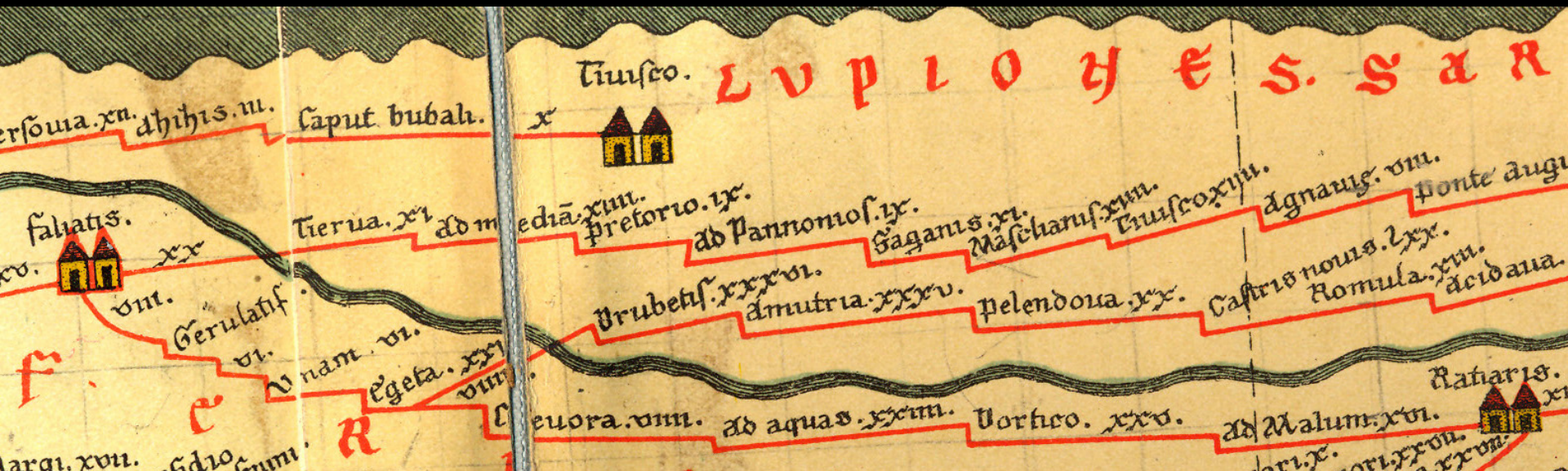

Put kroz Đerdapsku
klisuru danas

TP - deonica *Viminacium-Taliata*

TP - deonica *Taliata-Ratiaria*

Via militaris

- Povezuje dunavski limes i Vizant, dolinom Margusa i preko Naisa
- Izgrađen u prvoj polovini I veka
- Obnove u III veku (Filip Arapin, Trajan Decije, Galijen)

